

Grønlandski fólkaskúlin í dag!

Børnini skilja ikki danskt — lærararnir duga ikki grønlandskt

Ótoldandi stóða hjá grønlandskum skúlabørnum við donskum lærarum

Millum 60 og 70% av øllum lærarum í fólkaskúlanum í Grønlandi í dag eru danir. Hetta skapar stórar trupulleikar, serstakliga fyri tey smærru børnini.

Stoðan er nevniliga tann, at meginparturin av teimum donsku lærarunum skilja ikki grønlandskt og duga bert nøkur heilt fá grønlandsk orð. Og tá tey grønlandsku skúlabørnini hvørki skilja ella duga danskt, verður undirvísingin til meira ella minni á fingramáli.

Hetta eru grønlandingar als ikki nøgdir við.

Samanumtikið fær danski lærarin í Grønlandi munandi meira fyri sama arbeiði sum grønlandski starvsfelagi hansara ger. Hetta eru grønlandingar sera ónøgdir við.

Ov fáir lærarar

Tað ger so eisini sitt til, at so fáir grønlandingar fara á læraraskúla. Í ár verða klæktir 13 nýggir lærarar í Nuuk. Í fjør var talið bert 9. Ein onnur orsök er so eisini tann, at tað er so torført hjá grønlandingum at fáa nakað at búgva í, har teir kunnu fáa eitt starv. Ein stórvir partur av íbúðunum í Grønlandi verður í dag leigaður út til danir, ið arbeiða har.

Ado Egede, ein av teim grønlandskum læraraskúlanæmingunum, sum vitjaði í Føroyum í vikuni, sigur við Sosialin, at lønar- og íbúðarmunurin er so bert eitt.

Tað ringasta er, at tann stóðuga útskiptingin av donskum lærarum er sera óheppin fyri skúlabørnini. Tí júst sum lærarin so dánt hevur sett seg inn í grønlandsk viðurskipti og børnini eru komin at kenna hann, so rýmir hann av landinum og næmingarnir skulu aftur hava ein nýggjan lærara.

Børnini ótrygg

— Hetta ger børnini ótrygg og ófriðarlig, og tey akta tí illa. Eg haldi, at

fremmandir lærarar áttu at verið í Grønlandi í meira enn tvey ár, um teir so fegnir vilja kom higar at undirvísa og vinna sær nakað av peningi, leggur Ado Egede aftrat.

Grønlandingar hava roynt ymiskt til tess at fáa útbúgv við fleiri grønlandskar lærarar. M.a. høvdu teir nøkur ár herfyri eina royndarskipan, har grønlandingar kundu útbúgva seg til lærara uppá 2 ár. Í dag tekur tað 4 ár og tú skal hava HF-útbúgving eisini. Tá vórðu so klæktir einir 45 lærarar, men hetta var so bert ein roynd.

Nú í summar gerður ein nýggj roynd við fram til 1987, sum hevur við sær at grønlandingar kunnu gerast lærarar eftir trim-um árum.

10.000 danir

Men tað eru ikki bert læraraviðurskiptini, sum skapa illstoðu í Grønlandi. Av teimum 50.000 íbúgvunum eru teir 10.000 danir. Hesir arbeiða fyri stóran part innan fyrirsitingina.

Hesi seinastu árin hava nógvir grønlandingar fingið sær útbúgving innan skrivstovu- og fyrirsitingaryrki. Vanlagna teirra er, at einki arbeiði er tí danir hava hesi stórvir dag.

Nú Grønland hevur fingið heimastýri og nóg av tí fyrirsiting, sum hevur verið í Danmark, skal

Grønlandsku læraraskúlanæmingarnir her í Tinganesi

flyta til Grønlands, flyta teir donsku umsitarnir við og hetta skapar uppáttur stórra trupulleikar í Grønlandi fyri tey mongu, sum hava útbúgv við seg á hesum økjum, og haraftrat skapar tað enn stórra íbúðarneyð, tí hesir danir skulu hava nakað at búgva í.

Gott at Grønland er farið úr EEC

Annars heldur Ado Egede, at tað er gott, at

Grønland er farið úr EEC og visir hann á, at tann móttøða, sum hevur verið ímóti útlimanini, nú er við at vikna. Fleiri og fleiri grønlandingar eru fegnir um avgerðina, tí teir meina, at hetta er einasti máti at fáa sín egna identitet.

Tað er eisini ynski í Grønlandi at gerast minni heftir av Danmark, so leiðis at teir sjálvir sleppa at avgera lagnu sína. Men Ado Egede leggur tó aftrat, at Grønland er ikki fært

at standa seg einsamalt sum stoðan er í dag. Tí eru teir fegnir um at hava samstarv við Danmark. Men hetta samstarv eigur so avgjørt ikki at skapa trupulleikar fyri grønlandingar. Tað ger tað í fleiri forðum í dag, so her er at fara til verka til tess at bota um viðurskiptini.

Eitt mál á leiðini er at loysa læraratørvin við at útbúgva fleiri grønlandskar lærarar.

jan

Steðgið ørskapinum

Vit, sum í Havnini búgva, nýðast nokk enn í mong ár at lata okkum lynda at vera »stýrd« av hinum einaræðislynta Poul Michelsen og skutilsveinum hansara.

Vit hava t.d. í henda vetur havt met í arm- og beinbrotum, orsakað av eini út av lagi ringari kavatenastu, sjálvur viturin hevur verið ein hin mildasti í mannaminni. Yvirlæknin, ið er ein av skutilsveinum, skal nokk lata vera við at koma við nøkrum hagtølum yvir hesar vanlukkur. Men so mikið fingur teir tó burtur úr hesum, at 2 býarpolitikarar sluppu ein túr til Danmarkar — ja haldi tykkum fast — at kanna, hvussu danir skumpa kava. Nógur verður í hesum døgum tosað um umdømi okkara uttanlands, men hetta kann so í útldomum bert fastast sum ein molboarasøga, tí so leingi Føroyar hava verið til, so hava tær eisini havt mangan kavaveturin.

Versta ógerð Poul man tó vera tann eitrandi ruskovnin, sum hann beint móti fólkaaviljanum, skal seta á hitt mest óhepna

stað í »riki sínum«. Vit, sum í Havnini búgva, kunnu bert hjálparleys hyggja at, tí »meirlutin ræður«.

Tí íbúgvur í Hoyvik, á Hvítanesi og kring Kaldbaksfjørðin, eru í tí væl-signaðu stóðu, at standa tit saman, tá kunnu tit slita frá Havnini og so státt sleppa av við hin einaræðislynta borgarstjóran. Men vón mín skal vera, at tit eisini gerast okkara bjarging, tí hin ráðariljan, ið hvørki skilir fólkaaviljan ella vandan í tí, hann er við at fremja, man fara at hugsa seg 2 ferðir um, áðrenn hann letur so stóran part av »riki sínum«, gleppa sær av hondum.

Tú, býráðskvinna, í hulu hond tinni liggur maktin hjá Pouli, hevur tú longu gloymt, hvat tú segði, tá tú havnaði tilboðnum um at gerast borgarstjóri hjá vinstravonginum (teinum menniskjansligu)!

Hevur tú gloymt, at tú segði teg best vera føra at verja kvinnusakina, ein rættvísan sosialpolitikk o.m.a. har tú nú situr. Í tinum hondum liggur avgerðin um henda ovn, sum

í öldir skal dryppa eitur yvir okkum og eftirkomrar okkara.

Tá tú, sum kvinna og móðir, frættir um dioxin í móðurmjólk — bylgjast tá ikki onkrar kenslur í barmi tínum — sama barmi, sum einaferð gav livsins mátt til komandi ættarlið???

Havnarkona

Profa máling besta dygd

Sámligir prísir

MIDBÝURIN
TÓRSHAVN
TLF. 16066